

Legal Aspects of Anti-Aging Practice

Anti-Aging Pratiğın Hukuksal Yönu

Türkay ALICA^a

^aAnkara Fikri ve Sinaî Haklar
Ceza Mahkemesi, TÜRKİYE

Yazışma Adresi/Correspondence:
Türkay ALICA
Hâkim
Ankara Fikri ve Sinaî Haklar
Ceza Mahkemesi, TÜRKİYE

ABSTRACT The aim of having a healthy and longer life has returned into a concrete and achievable medical practice, since the emergence of anti-aging researches. Anti-aging applications could be defined as an individually healthy way of living practice which begins with anti-aging test and is supported by hormone therapy, antioxidant and other supplements against aging. However, practices like curatory clonning and renewing organs, and some futurist expectations like cryopreservation (which means revitalization after death and conservation of body under low temperature), suspended animation(which means delayed revitalization) and memory storage are evaluated among future anti-aging strategies.

The way of interpretation and regulation of these researches and practices and their situation on the basis of legal regulations appear to be an important issue. This study is confined to the protection of anti-aging practices within the context of intellectual property and the problems which could arise about this subject.

Intellectual property protects the idea's method of practice not the idea itself. Protection provided through intellectual property becomes true by giving monopoly rights under certain circumstances. Consequently, it concedes the right holder, generally for a limited time period, an authority of preventing the third persons from doing certain things. According to the type of the right, there is the authority of preventing from trading and producing the work in copyright, the appearance in design as well as the invention in patent protection.

As such, it is legally impossible to protect the healthy and longer living methods as an abstract idea. In real terms, intellectual property protects the abstract idea, creativity and business model just if they are transformed into a concrete invention, design, work and trade mark. So, the most efficient way of protection should be defined to be able to protect intellectual works.

The easiest ways of protecting a certain and concrete result of an intellectual work is keeping it as a trade secret and, in the context of unfair competition law, preventing the others from using it. However, the protection of unfair competition law, enables a commercial information to be used by a certain company or by the other companies under its control. Therefore, it would be useful to protect an idea or a commercial knowledge through if it's possible, one of the types of intellectual property rights. At this point, a research should be made about through which type of a right, a product of an intellectual work could be adequately protected and what the advantages and disadvantages are. Then, the most proper type should be chosen.

If the case of anti-aging researches and practices are about technology, they can get protection of patent as an invention. If the appearance of product is important, in this case protection of design is more suitable. When the scientific work which is written in this area is discussed, it will get protection of copyright without registration. At marketing of anti-aging products and equipments; preference of mark is an important component. This choice has considerable effects on both registration and protection against infringement of the mark.

Protection conditions submit difference according to every variety of right. However, any form of an idea could possibly be protected, according to the characteristics of circumstances, by more than one type of a right. Protection of intellectual property gives power of prevention of using a subject matter of the right without permission of the right holder. The right holder may demand both criminal and civil protection against the infringer. Possibilities which are provided by legal protection include stopping infringing activities, removing results of violation, prevention of repetition, pecuniary and moral compensation, proclamation of decision.

Key Words: Anti-Aging Practice, Legal Protection, Patent Protection

ÖZET Sağlıklı ve daha uzun bir yaşam hedefi, Anti-Aging araştırma ve uygulamalarıyla, günümüzde erişilebilir somut bir tıp pratiğine dönüşmüştür. Anti-aging uygulamaları, anti-aging muayene ile başlayan, hormon tedavisi, antioksidan ve yaşlanmaya karşı diğer tamamlayıcılar ile desteklenen, kişiye özgü hale getirilmiş sağlıklı yaşam pratiği olarak tanımlanabilir. Diğer taraftan, tedavi amaçlı klonlama ve organ yenileme uygulamaları, ölüm sonrası yeniden canlandırma ve tedaviye dönük, düşük sıcaklıkta bedenin muhafazası anlamına gelen 'cryopreservation', ertelenmiş canlandırma (suspended animation) ve bellek depolama gibi fütürist beklentiler, geleceğe dönük anti-aging stratejileri içinde değerlendirilmektedir.

Bu araştırma ve uygulamaların hukuk tarafından yorumlanmış ve düzenleniş biçimi, mevcut yasal düzenlemeler karşısındaki durumu önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma, Anti-Aging uygulamalarının fikri mülkiyet kapsamında korunması olasılığı ve bu konuda ortaya çıkabilecek sorunlara hasredilmiştir.

Fikri mülkiyet hukuku düşüncüyü değil, düşüncenin uygulanma biçimini korur. Fikri mülkiyetin hak sahibine sağladığı koruma belirli koşullarla inhisari hak tanınması suretiyle gerçekleşir. Böylece hakkın türüne göre, genellikle sınırlı bir süre için hak sahibine, üçüncü kişilerin belirli bir şeyi yapmasını engelleme yetkileri tanımlanmış olur. Hakkın türüne göre, patentte buluşun, markada işaretin, tasarımda görünümün, telif haklarında eserin üretilmesi ve ticaret konusu edilmesini engelleme yetkisi söz konusudur.

Bu anlamda, sağlıklı ve uzun yaşama yöntemlerinin soyut fikir olarak korunmasına hukuken imkan yoktur. Esasen fikri mülkiyet soyut düşüncenin, yaratıcılığın, iş modelinin, somut buluşa, tasarıma, esere, markaya dönüşmüş biçimini korur. Şu halde, hangi alanda olursa olsun bir düşünce ürününün korunması için, en elverişli koruma türü belirlenmelidir.

Bir fikri çaba ile ulaşılan somut bir sonucun en basit korunma biçimi, onu ticari sır olarak saklamak ve böylece başkalarının kullanımını hak-sız rekabet hükümleri çerçevesinde engellemektir. Ne var ki, ticari sır koruması, bir ticari bilginin sadece bir işletme veya onun kontrolündeki işletmeler tarafından kullanılmasına olanak verir. Bu nedenle düşüncenin şekle bürünmüş halinin veya ticari bilginin olanaklar elverdiği takdirde fikri mülkiyet hukuku çerçevesinde korunmasında yarar vardır. Bu noktada fikri çaba sonucu ortaya çıkarılmış ürünün, hangi hak türü ile korunmaya daha elverişli olduğu, avantaj ve dezavantajları araştırılmalı ve bir tercih yapılmalıdır.

Anti-Aging araştırma ve uygulamanın konusu teknolojiye ilişkin ise, buluş olarak patent koruması elde edebilir. Uygulama konusu ürünün görünümü ön plana çıkıyorsa tasarım koruması uygun düşecektir. Bu alanda yazılmış bilimsel bir eser söz konusu olduğunda, eser korumasını tescille gerek olmaksızın elde edecektir. Yine Anti-Aging tıbbın kullandığı cihaz ve ürünlerin pazarlanmasında marka tercihi önemli bir unsurdur. Bu tercih, marka başvurusunun tescille sonuçlanması yanında, tescil sonrası ihlallere karşı korunmasında da önemli etkilere sahiptir.

Koruma koşulları her hak türüne göre farklılık arz eder. Bununla birlikte somut olayın özelliklerine göre bir fikrin uygulamaya aktarılmış biçimi birden fazla hak türünün korumasına uygun düşebilir. Fikri mülkiyet koruması, hak sahibine izni olmaksızın başkaları tarafından hakkın konusunun kullanılmasını engelleme yetkisi verir. Aksine davranışlar, karşısında hak sahibi yargı mercileri önünde gerek cezai, gerekse hukuki koruma talep edebilir. Hukuki korumanın sağladığı olanaklar, ihlal edenin tecavüz teşkil eden eylemlerinin sona erdirilmesi, sonuçlarının ortadan kaldırılması, tekrarinin önlenmesi, maddi ve manevi tazminat ödenmesi suretiyle zararın giderilmesini, hükmün ilanını kapsar.

Anahtar Kelimeler: Anti-Aging Uygulamalar, Hukuksal Koruma, Patent Koruması

Türkiye Klinikleri J